

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

MUSA YILMAZ – TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 27566/06)

KARAR

STRAZBURG

30 Kasım 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 27566/06 no'lu davanın nedeni, Musa Yılmaz isimli Türk vatandaşının ("başvuran"), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne, 20 Haziran 2006 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuru.

Başvuran, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM") önünde, İstanbul Barosu avukatlarından F. Karakaş Doğan ve A. Doğan tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1982 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir. Dava dosyasında yer alan resmi belgelere göre, olayların yaşandığı sırada on altı yaşında olan başvuranın aralarında hırsızlık ve yankesiciliğin de yer aldığı on ayrı suç sabıkası bulunmaktadır.

Başvuran, başvuru formunda, gözetiminde tutulduğu sırada kötü muameleye maruz kaldığını ileri sürmüştür. Başvuran, bu bağlamda, gözlerinin bağlandığını, yumruklandığını, tekmelendiğini, copla dövüldüğünü, tecrit ve tehdit edildiğini, aç bırakıldığını ve küfre maruz kaldığını iddia etmiştir.

A. Başvuranın gözetimine alınması ve iddia konusu kötü muameleye ilişkin sağlık belgeleri

9 Temmuz 1998 tarihinde, M.S. isimli şahıs, döviz bürosundan ayrıldığı sırada kendisine bıçak doğrultan üç kişi tarafından soyulduğu gerekçesiyle Gaziosmanpaşa Polis Karakolu'na şikayette bulunmuştur. Olaydan kısa bir süre sonra yakalanan şüphelilerden biri M.S. tarafından teşhis edilmiştir. Bu şüpheli, başvuran ile diğer iki şüphelinin ve kaldıkları otelin ismini vermiştir. 10 Temmuz 1998 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı, polisin talebi üzerine söz konusu şüphelinin gözetim süresini 4 gün süreyle uzatmıştır.

11 Temmuz 1998 tarihinde saat 02.30'da hazırlanan ve başvuran ile diğer iki şüpheli tarafından imzalanan olay tutanağına göre, polis memurları otel odasına gelip kimlik sorduklarında, başvuran ile diğer şüpheliler polise uymayarak jiletle kendilerini kesmeye ve başlarını gardıroba vurmaya başlamışlar ve kaçmaya çalışırken otelin cam kapısını kırmışlardır.

Polis saat 03.00'te benzer bir rapor hazırlamış ve söz konusu rapor otelin sahibi ve bir otel çalışanı tarafından imzalanmıştır.

11 Temmuz 1998 tarihinde saat 10.45'te, M.S. o gün kendisinden para çalan kişilerden biri olarak başvuranı teşhis etmiştir. Polis, aynı gün M.S.'nin ifadesini almıştır.

Gözetim tutanaklarına göre, başvuran, 11 Temmuz 1998 tarihinde saat 02.00'de yakalanarak gözetim altına alınmıştır. Başvuran, 8 Temmuz 1998 tarihinde yakalandığını iddia etmektedir.

Başvuran, 11 Temmuz 1998 tarihinde saat 18.50'de Duygu Hastanesi'nde doktor muayenesinden geçmiş ve başının sağ tarafında 3 cm büyüklüğünde eski yara tespit edilmiştir.

Başvuran, aynı gün, baro tarafından görevlendirilen avukatı F. Karakaş Doğan ile bir araya gelmiştir. Başvuranın avukatı, görüşmeden sonra Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı ile Sulh Hukuk Mahkemesi'ne, müvekkilinin 8 Temmuz 1998 tarihinde yakalandığını iddia ettiğini, dolayısıyla da yasal gözaltı süresinin sona erdiğini yazılı olarak bildirmiştir. Avukat, ayrıca, başvuranın başında yara ve sırtında kızarıklık bulunduğunu iddia etmiş ve sözkonusu yaraların tedavi edilmesini talep etmiştir.

12 Temmuz 1998 tarihinde, otelin sahibi A.A. polise ifade vermiştir. A.A., polisi şüphelilerin odasına götüren resepsiyon görevlisinin olayı kendisine bildirdiğini, olaydan sonra otelin cam kapısının kırıldığını ve odada kan izlerinin bulunduğunu fark ettiğini ifade etmiştir.

Aynı gün, M.A.S. isimli resepsiyon görevlisi polise ifade vermiş ve diğer hususlar meyanında, başvuran ile diğer şüphelilerin kendilerini jiletlediğine ve başlarını dolaplara vurduklarına tanık olduğunu belirtmiştir.

Başvuran, 13 Temmuz 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Adli Tıp Şube Müdürlüğü'nde muayene edilmiştir. Muayene sonucunda başvuranın sırtının ve bacaklarının çeşitli yerlerinde kızarıklık ve başında şişlik tespit edilmiştir.

Başvuran, 13 Temmuz 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı huzuruna çıkartılmış ve aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir. Başvuran, polisin beraberinde gelmesini söylemesi üzerine kendisine zarar verdiğini kabul etmiştir. Başvuranın avukatı, müvekkilinin karakolda baskı gördüğünü ve yaralandığını ileri sürmüştür.

13 Temmuz 1998 tarihinde Gaziosmanpaşa Sulh Hukuk Mahkemesi önüne çıkartılan başvuran, aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir.

B. İddia konusu kötü muameleye ilişkin soruşturma ve polis memurları hakkındaki ceza kovuşturması

Belirtilmeyen bir tarihte, Cumhuriyet Savcısı, başvuranın kötü muamele iddialarıyla ilgili soruşturma başlatmıştır.

15 Eylül 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı, F. Karakaş Doğan'ın ifadesini almıştır. Doğan, görüşme için gittiğinde, polisin müvekkilinin ruh hastası olduğunu ve kendisine saldırabileceğini söylediğini belirtmiştir. Avukat, müvekkiliyle görüşmekte ısrar etmiş ve başvuranın başında yara bulunduğunu kaydetmiştir. Avukat, ayrıca, başvuranın karın ve sırt bölgesinde de çürüklerin bulunduğunu fark etmiştir. Başvuran, avukatına dövüldüğünü söylemiştir.

16 Eylül 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı, başvuranın ifadesini almıştır. Başvuran, birkaç polis memurunun başına ve karnına vurduğunu ileri sürmüştür. Başvuran, düzenli olarak hap ve alkol aldığını, yakalanmadan önce de hap alarak şarap içtiğini ve yakalanması sırasında sinirlenerek kollarını, karnını ve boynunu jiletle kestiğini itiraf etmiştir.

24 Temmuz ve 5 Ekim 1998 tarihlerinde, Cumhuriyet Savcısı, o gün görevli olan beş polis memurunun ifadesini almıştır. Polis memurları, kötü muamele iddialarını reddederek başvuranın sık sık suç işlediğini ve ruh hastası olduğunu ifade etmişlerdir.

6 Ekim 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Savcısı, Gaziosmanpaşa Asliye Ceza Mahkemesi'nde, dört polis memuru hakkında Ceza Kanunu'nun 245. maddesi uyarınca kötü muamele ve Ceza Kanunu'nun 230. maddesi uyarınca görevi kötüye kullanma suçlarından iddianame hazırlamıştır.

16 Aralık 1998 tarihinde, Gaziosmanpaşa Asliye Ceza Mahkemesi, başvuranın suçunu itiraf etmesi için dövüldüğünü iddia etmesi nedeniyle, Ceza Kanunu'nun 243. maddesinin uygulanması gerektiğine karar vermiştir. Bu nedenle, mahkeme, görevsizlik kararı vererek dava dosyasını Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

26 Ocak 1999 tarihinde, Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi önünde sanık polis memurları hakkında ceza kovuşturması başlatılmıştır. Başvuran davaya dahil olmuştur.

23 Mart 1999 tarihinde, mahkeme başvuranı dinlemiştir. Başvuran, gözlerinin bağlandığını, başına ve karnına vurulduğunu, daha sonra gözleri açılarak başına su atıldığını iddia etmiştir.

15 Eylül 1999 tarihinde, ilk derece mahkemesinin talebi üzerine, Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulu başvuranın sağlık raporlarını incelemiştir. Kurul, başvuranın başındaki yaranın künt travma sonucu oluştuğunu, sağlık raporlarında belirtilen kızarıklığın künt travma veya metabolik reaksiyon sonucu oluşmuş olabileceğini, ancak tıbbi açıdan bunu ayırt etmenin mümkün olmadığını kaydetmiştir.

2 Mart 2000 tarihinde yapılan duruşmada, mahkeme, başvuranın avukatının talebi üzerine, duruşmaların hiçbirine katılmayan sanık polis memurları hakkında tutuklama kararı vermiştir.

21 Nisan 2000 tarihinde Diyarbakır'daki istinabe mahkemesi önünde ifade veren sanık polis memuru Z.A. aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir.

15 Haziran 2000 tarihinde, sanık polis memuru G.S. mahkeme önüne çıkartılmış ve aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir.

12 Temmuz 2000 tarihinde mahkeme önüne çıkartılan sanık polis memuru H.Y.A. aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir. Başvuran ve avukatı duruşmaya katılmamıştır.

5 Mart 2002 tarihinde Tavşanlı'daki istinabe mahkemesi önünde ifade veren sanık polis memuru M.H.S. aleyhindeki suçlamaları reddetmiştir.

26 Kasım 2002 tarihinde, ilk derece mahkemesi, sanık polis memurlarının kötü muamele suçundan beraatına, 4616 No.lu Kanun uyarınca görevi kötüye kullanma suçuyla ilgili yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir. Mahkeme, başvuranın ifadelerinin çelişkili, dava dosyasındaki delillerin ise yetersiz olduğunu kaydetmiştir.

Başvuran, 15 Ocak 2003 tarihinde kararı temyiz etmiştir.

24 Ekim 2003 tarihinde, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, yazılı görüşünde yetersiz soruşturma nedeniyle davanın düşürülmesi gerektiğini belirtmiştir.

28 Kasım 2005 tarihinde, Yargıtay, bir polis memuru için beraat kararını onamış, diğer polis memurlarıyla ilgili olarak ise zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle kamu davasının düşürülmesine karar vermiştir. Söz konusu karar, 31 Ocak 2006 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından imzalanmış, 6 Mart 2006 tarihinde ilk derece mahkemesine iletilmiş, 10 Mart 2006 tarihinde ise Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi sekreteryası tarafından kaydedilmiştir.

HUKUK

I. AİHS’NİN 3., 6. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, gözaltındayken maruz kaldığı kötü muamele ve cezasızlıkla sonuçlanan soruşturmanın ve devam etmekte olan ceza davasının yürütülme şekli konusunda şikayetçi olmuş ve bu şikayetlerini AİHS’nin 3., 6. ve 13. maddelerine dayandırmıştır.

AİHM, söz konusu şikayetlerin yalnızca AİHS’nin 3. maddesi bağlamında incelenmesi gerektiği kanaatindedir.

A. Kabuledilebilirlik

Başvuranın Yargıtay’ın karara vardığı tarihten itibaren altı ay içerisinde başvuruda bulunmaması nedeniyle altı ay kuralına uyulmadığını öne süren Hükümet, AİHM’den başvurunun reddini talep etmiştir.

Başvuran, Hükümet’in iddialarına itiraz etmiştir.

AİHM, iç hukukta nihai kararın tebliğinin öngörülmediği durumlarda, AİHS’nin 35/1 maddesinde öngörülen altı aylık sürenin, kararın kesinleştiği ve tarafların kararın içeriğinden tam anlamıyla haberdar oldukları tarihten itibaren işlemeye başladığını teyit etmektedir (*Seher Karataş / Türkiye*, no. 33179/96; *Karatepe / Türkiye*, no. 43924/98). Söz konusu davada olduğu gibi iç hukukta tebliğin öngörülmediği davalarda, AİHM, altı aylık sürenin, nihai iç hukuk kararının ilk derece mahkemesinin kayıtlarına işlendiği tarihten itibaren başlatılmasının uygun olacağı kanaatindedir (*Aydın ve Şengül / Türkiye*, no. 75845/01). AİHS’nin 35/1 maddesi uyarınca, söz konusu davadaki “nihai karar” Yargıtay’ın 28 Kasım 2005 tarihli kararıdır. Bu karar, ilk derece mahkemesinin sekreteryasına ulaştığı 6 Mart 2006 tarihinde başvuran ile avukatının erişimindedir. 20 Haziran 2006 tarihinde AİHM’ye başvuruda bulunulmuştur. Yukarıda anlatılanlar ışığında, AİHM, söz konusu başvurunun AİHS’nin 35/1 maddesinde öngörülen altı aylık süre içerisinde yapıldığı kanaatine varır. Bu nedenle, AİHM, Hükümet’in itirazını reddeder.

AİHS’nin 35/3 maddesi uyarınca başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

B. Esas

İlk derece mahkemesinin muhakemesine ve ulusal makamların çeşitli girişimlerine atıfta bulunan Hükümet, soruşturmanın ve devam etmekte olan ceza kovuşturmasının yeterli olduğunu ifade etmiştir.

Başvuran iddialarını sürdürmüştür.

AİHM, devletin AİHS'nin 3. maddesi bağlamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak kararlarında belirlediği temel ilkeleri hatırlatır (*Erdoğan Yağız / Türkiye*, no. 27473/02; *Hacı Özen / Türkiye*, no. 46286/99; *Mouisel / Fransa*, no. 67263/01; *Salman / Türkiye*, no. 21986/96). AİHM, ayrıca, sağlıklı bir halde gözaltına alınan bir kişinin serbest bırakıldığında yaralı olduğu görüldüğünde, bu yaraların neden kaynaklandığına dair makul bir açıklama yapma ve mağdurun iddialarından, özellikle de sözkonusu iddialar doktor raporlarınca desteklenmişse, şüphe duyulmasını sağlayacak deliller bulma görevinin Devlet'e düştüğünü, aksi halde AİHS'nin 3. maddesi uyarınca ciddi bir sorunun ortaya çıkacağını hatırlatır (*Selmouni / Fransa*, no. 25803/94; *Ribitsch / Avusturya*, A Serisi no. 336).

AİHM, kanıtları değerlendirirken, genel olarak "makul şüphenin ötesinde" kanıt standardını kullanır (*Avşar / Türkiye*, no. 25657/94). Ancak, böyle bir kanıt yeterince güçlü, açık ve anlamlı çıkarımların veya çürütülemeyen benzer karinelerin varlığı ile ortaya konabilmektedir (*İrlanda / İngiltere*, A Serisi no. 25). Eğer sözkonusu olaylar, şahsın gözaltında kendi kontrolleri altında olduğu durumdaki gibi, tamamıyla veya büyük oranda yetkililerin bilgisi dahilinde gerçekleşmişse gözaltı sırasında meydana gelen yaralanmalarla ilgili güçlü maddi karineler ortaya çıkacaktır. Nitekim, tatminkâr ve ikna edici bir açıklama getirme yükümlülüğünün yetkililere ait olduğu söylenebilir (*Yananer / Türkiye*, no. 6291/05).

AİHM, sözkonusu davada, aksi bir delil bulunmaması nedeniyle, başvuranın iki gün süreyle gözaltında tutulduğu kanaatindedir. AİHM, reşit olmayan başvuranın gözlerinin bağlandığını, yumruklandığını, tekmelendiğini, copla dövüldüğünü, tecrit ve tehdit edildiğini, aç bırakıldığını ve küfre maruz kaldığını kaydeder. Bu bağlamda, AİHM, hem yerel mahkemeler hem de AİHM önünde başvuranın olayları anlatma şeklinin, birkaç küçük ayrıntı dışında genel olarak tutarlı olduğu kanaatindedir.

Dava dosyasındaki ikinci derece delilleri göz önünde bulunduran AİHM, 11 Temmuz ve 13 Temmuz 1998 tarihli sağlık raporlarında kaydedilen başvuranın başındaki yaranın, büyük olasılıkla, yakalandığı sırada başvuranın başını dolaplara vurması sonucu oluştuğu kanaatindedir.

Bununla birlikte, AİHM, Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulu'nun tespitlerine değinmesine rağmen, Hükümet'in, başvuranın sırtının ve bacaklarının çeşitli yerlerinde görülen kızarıklıkların oluşma şekli konusunda ikna edici bir açıklama yapmadığını gözlemlemektedir. Bu bağlamda, AİHM, sözkonusu yaraların başvuranın yakalanması sırasında oluşmuş olabileceği ihtimalini bertaraf eden 11 Temmuz 1998 tarihli raporda bu yaralara değinilmemesi ve başvuranın sırtındaki yaraların yaygın oluşu ve yerleri nedeniyle kendi kendine oluşmuş olamayacağı hususuna büyük önem atfetmektedir. Dava koşullarının tamamını göz önünde bulunduran AİHM, bütün bu süre boyunca devlet yetkililerinin kontrolü altında bulunan ve reşit olmayan başvuranın nasıl bu şekilde yaralandığı konusunda Hükümet'ten inandırıcı bir açıklama gelmemesi nedeniyle, sözkonusu yaraların Hükümet'in sorumlu olduğu kötü muamele sonucu oluştuğuna karar verir.

AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin, aynı zamanda, makamların "savunulabilir" ve "makul şüphe uyandıran" kötü muamele iddialarını incelemelerini gerektirdiğini hatırlatır (Ay / Türkiye, no. 30951/96). AİHM içtihadına göre etkililiğe ilişkin asgari standartlar arasında soruşturmanın bağımsız, tarafsız ve kamu incelemesine açık olması ve yetkili makamların titizlik ve çabuklukla hareket etmesi şartları yer almaktadır (Çelik ve İmret / Türkiye, no. 44093/98). Ayrıca, resmi soruşturmanın yerel mahkemeler önünde dava açılmasını gerektirdiği durumlarda, yargılama süreci dahil olmak üzere kovuşturmanın tamamı, kötü muamele yasağının gereklerini yerine getirmelidir. Her kovuşturmanın mahkumiyet veya belirli bir ceza ile sonuçlanması gerektiğine dair mutlak bir zorunluluk olmamasına rağmen, yerel mahkemeler, hiçbir koşulda, fiziksel ve ruhsal bütünlüğe karşı yapılan vahim saldırıların cezasız kalmasına göz yummamalıdır (Okkalı / Türkiye, no. 52067/99).

Bu bağlamda, AİHM, devlet görevlilerinin 3. maddeyi ihlal eden suçlarla itham edildiklerinde, cezai yargılama ve cezalandırmanın zaman aşımına uğramaması ve af çıkarılmasına ve bağışlamaya müsaade edilmemesi gerektiğini yeniden teyit eder (Erdoğan Yılmaz ve Diğerleri / Türkiye, no. 19374/03). AİHM, ayrıca, bir devlet görevlisinin işkence veya kötü muameleyle suçlandığı durumlarda, soruşturması veya davası süren görevlinin görevinin askıya alınmasının ve şayet hüküm alırsa meslekten men edilmesinin önemine dikkat çeker (Abdülşamet Yaman / Türkiye, no. 32446/96).

AİHM, AİHS'nin 3. maddesi uyarınca, başvuranda tespit edilen yaralardan savunmacı devletin sorumlu olduğunu tespit etmiştir. Bu nedenle, etkili bir soruşturma yapılması gerekirdi (Orhan Kur / Türkiye, no. 32577/02).

AİHM, sözkonusu davada, Cumhuriyet Savcılığı tarafından başvuranın iddialarına ilişkin hızlı ve etkili bir soruşturmanın yapıldığını gözlemlemektedir. Bu soruşturma, başvuranın gözaltına alındığı gün görev başında olan dört polis memurunun yargılanmasıyla sonuçlanmıştır. Ayrıca, başvuran ceza yargılamasına etkili bir şekilde katılmıştır. Yargılama sonunda, bir polis memuru beraat etmiş, diğer üç polis memuru hakkındaki dava ise zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle düşmüştür.

Bununla birlikte, AİHM, ulusal makamlar tarafından gerçekleştirilen soruşturmada çarpıcı hatalar yapıldığını, bunun da soruşturmanın etkili olmasının önüne geçtiğini gözlemlemektedir. İlk olarak, adli tıp muayenelerinde elde edilen deliller, tutukluların kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmalarda önemli bir rol oynamaktadır (Salmanoğlu ve Polattaş / Türkiye, no. 15828/03). Bu bağlamda, AİHM, başvuranın gözaltında tutulduğu sırada çıkan sağlık raporlarının üstünkörü bir şekilde hazırlandığını kaydeder. Örneğin, söz konusu raporlarda büyüklüğe, renge ve fiziksel bulgular ile başvuranın ifadeleri arasındaki olası bir ilişkiye değinilmemiştir. Dolayısıyla, sözkonusu raporlar, AİHM'nin kötü muameleyle ilişkin davaları incelerken göz önünde bulundurduğu CPT standartlarına (Akkoç / Türkiye, no. 22947/93) ve İşkence ve Diğer Zalimane İnsanlık Dışı Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İçin El Kılavuzu - "İstanbul Protokolü" esaslarına uygun değildir (Batı ve Diğerleri). Ayrıca, ağır ceza mahkemesi ek tıbbi delil istemesine rağmen, AİHM'ye göre, geçen süre Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulu'nun başvuranın sırtındaki ve bacağındaki yaraların oluşma sebebini tespit etmesini ters yönde etkilemiştir; zira 2. İhtisas Kurulu tarafından yapılan inceleme başvuranın önceki sağlık raporlarıyla sınırlıydı.

AİHM, ikinci olarak, ne ön soruşturma aşamasında ne de ceza yargılaması sırasında resmi olarak başvurandan suçluları teşhis etmesinin istenmediğini kaydeder. Ayrıca,

başvurandan hangi polis memurunun hangi kötü muamelede bulunduğu dair ayrıntılı ifade vermesi de istenmemiştir. Üçüncü olarak, ne Cumhuriyet Savcısı ne de ilk derece mahkemesi, başvuranla birlikte yakalanan diğer kişiler, karakolda veya olay günü gözaltında bulunan diğer kişiler veya otelin resepsiyon görevlisi gibi görgü tanıklarının ifadelerine başvurmuştur.

Son olarak, bu davada uygulandığı üzere (zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle üç polis memuru hakkındaki davanın düşmesi ve bu süre içerisinde sanık polis memurlarının görevlerinden men edilmemeleri), ceza hukuku sistemi, ihtimamlı olmaktan uzak olup başvuranın şikayetçi olduğu kanunsuz eylemlerin etkili bir biçimde önlenmesini sağlayacak caydırıcı etkiyi haiz değildir (*Terzi ve Erkmen / Türkiye*, no. 31300/05).

Yukarıda anlatılanlar ışığında, AİHM, başvuranın kötü muamele iddialarına ilişkin ceza soruşturmasının ve devam etmekte olan ceza davasının AİHS'nin 3. maddesinde öngörülen kapsamlılık ve etkililik şartlarını yerine getirmediğine karar verir.

Bu nedenle, AİHS'nin 3. maddesi esas ve usul bakımından ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat, yargılama masraf ve giderleri

Başvuran, manevi tazminat olarak 40,000 Euro talep etmiştir. Başvuran, ayrıca, yerel mahkemeler ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için toplam 17,000 Euro talep etmiştir. Başvuran, AİHM önünde yapmış olduğu masrafları kanıtlamak üzere avukatıyla imzaladığı ücret sözleşmesi gibi bazı belgeler sunmuştur.

Hükümet, talep edilen miktarlara itiraz etmiştir.

Söz konusu davada tespit edilen ihlalin niteliğini göz önünde bulunduran AİHM, adil temellere dayanarak, başvurana manevi tazminat olarak 12,000 Euro ödenmesine karar verir.

AİHM'nin içtihadına göre, bir başvuran gerçekliğini ve gerekliliğini kanıtladığı makul miktarlardaki yargı giderlerini elde edebilir. AİHM, söz konusu davada, elindeki belgelere ve yukarıdaki ölçütlere dayanarak, yerel mahkemeler önündeki yargılama giderlerine ilişkin talebi reddederek AİHM önündeki yargılama masraf ve giderleri karşılığında başvurana 3,000 Euro ödenmesine karar verir.

A. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizinin, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 3. maddesinin esas ve usul bakımından *ihlal edildiğine*;
3. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere ve her türlü vergi ve kesintiden muaf tutularak Savunmacı Hükümet tarafından, başvurana, manevi tazminat olarak 12,000 Euro (on iki bin Euro), yargılama masraf ve giderleri karşılığında 3,000 Euro (üç bin Euro) *ödenmesine*;

(b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen süre için, söz konusu meblağlara, Avrupa Merkez Bankası'nın anılan dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklemek suretiyle belirlenecek basit faiz uygulanmasına;
4. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 30 Kasım 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.